

ligesom jeg ogsaa i lang Tid har været opmærksom derpaa. Men at begynde Arbejdet paa at forbedre de gejstlige Domstole med at ophæve de nuværende, vil jeg anse for urigtigt, endogsaa for skadeligt. Jeg maa derfor meget være imod Ændringsforslaget under Nr. 1. Jeg skal gøre nogle Bemærkninger til dette Forslag, idet jeg ikke skal komme videre ind paa de andre Ting, der angaa de Interesser, som jeg nærmest er sat til at varetage, saaledes Ændringsforslaget Nr. 22 til § 48 og Ændringsforslaget til § 25. Jeg mener, at det i Dag vil være rigtigst udelukkende at holde mig til Hovedforslaget.

Naar jeg ser paa de Grunde, som Flertallet fremfører for sit Forslag, kan jeg ikke se, at de ere holdbare. Jeg synes heller ikke, den ærede Ordfører fremførte noget, der kunde støtte dem. Udvalgets Flertal siger først: „Man forestiller sig lettelig, at de gejstlige Retter dømme i egentlig gejstlige Spørgsmaal, men dette er en Misforstaaelse“ — og der anføres en Grund, hvorfor dette skulde være en Misforstaaelse, idet der henvises til, at naar „en Præst vægrer sig ved at stede en Person til Nydelsen af Nadveren, kan Provsteretten ikke dømme derover“. Men det er virkelig ikke noget Bevis for, at de gejstlige Retter ikke dømme i kirkelige Spørgsmaal, at et Spørgsmaal overhovedet ikke kan komme for Domstolene; thi det er det, det drejer sig om her. Hvis dette Spørgsmaal havde været henvist til Afgørelse ved de borgerlige Domstole, synes det mig, at der laa nogen Grund i det Ræsonnement. Men dette Spørgsmaal er jo alene henvist til administrativ Afgørelse, og det, at et enkelt kirkeligt Spørgsmaal er henvist til administrativ Afgørelse, beviser intet om, at de gejstlige Domstole ikke dømme i andre kirkelige Spørgsmaal. Forholdene angaaende dette Spørgsmaal findes nærmere omtalte i forskellige Plakater, som der er henvist til i Flertallets Betænkning, saaledes til Plakat af 1. Februar 1798. Denne Plakat fremhæver tre Ting, som have været fremme for Kancelliet, og en af disse Ting angaar en Sag, hvor en Præst har nægtet at tage en Person til Alters. En civil Part har nemlig klaget over en Præst, som har nægtet at tage ham til Skriftemaal og Kommunion, og Kancelliet spørges nu, om en saadan Klage skal indankes for den almindelige Forligelseskommission. Herpaa svarer Kancelliet: „Hvad dette Tilfælde angaar, da, som der allerede gives en speciel Lov, som handler om denne Sag, nemlig Forordning

af 19. Februar 1783, der foreskriver Fremgangsmaaden heri, saa vedkommer ikke heller denne Slags Sager den almindelige Forligskommission eller kan ved samme antages til Behandling, men bør henvises til Herredsprovsten. Det, som her anføres af Flertallet, beviser jo intet om, at de gejstlige Domstole ikke have at dømme i de kirkelige Sager, men alene, at det Spørgsmaal, som her er omtalt, skal henvises til administrativ Afgørelse af Herredsprovsten. I Kancelliskrivelse af 23. Juni 1832, som Flertallet ligeledes henviser til, findes i Generalprokurørens Betænkning, som ledsager denne Skrivelse, en nærmere Begrundelse af, hvorfor denne Sag er henvist til administrativ Afgørelse. Det hedder nemlig i denne Betænkning: „Skulde deslige Sager behandles ved Domstolene, vil det mere af den forældede Lovs bogstavelige Indhold“ — altsaa Christian V.s Danske Lov — „blive hævdet, end der under den nuværende religiøse Tilstand kan og bør hævdes, ikke at tale om det haarde, som der vilde være i, at den, Præsten udelukker fra Sakramentet, skulde savne dette i al den Tid, en Sag kunde staa for Retten.“

Nu anføres dette som Bevis for, at de gejstlige Domstole ikke dømme i kirkelige Sager, og der anføres endvidere, at Provsteretten kun dømmer i nogle temmelig vilkaarlig afgrænsede Kirke- og Skolesager. Det er imidlertid ikke temmelig vilkaarlig afgrænsede Kirke- og Skolesager, som de gejstlige Retter dømme i, slet ikke; de ere meget godt afgrænsede; de nævnes dels i Chr. V.s D. L., 1—2—16 og 2—16—5, dels i Forordningen af 5. December 1806 og dels i andre Lovbestemmelser. Jeg skal senere komme ind derpaa. De Sager, som de gejstlige Retter dømme i, ere Sager, som angaa Vranglære, forargeligt Løvned og Forseelser i Embedsforhold, og disse Sager ere slet ikke temmelig vilkaarlig afgrænsede. Man ved utrykkelig, hvilke Sager det er, og det er i det hele taget meget sjældent, at der opkommer Tvivl om, hvorvidt disse Sager høre under de gejstlige Domstole eller ikke. Der opkommer, saa vidt jeg ved, langt sjældnere Tvivl om Domstolenes Omraade paa dette Felt, end der gør paa mange andre. Det er saaledes ikke sjældent — det er noget, som Juristerne sikkert ved meget bedre Besked om end jeg —, at der opkommer Tvivl om, hvorvidt en Sag hører under Hof- og Stadsretten i Kjøbenhavn eller under Sø- og Handelsretten. Jeg har set Eksempler derpaa i Domssamlingerne. Derimod opstaaer der meget sjældent Tvivl